

فیلم سینمایی «قلب رقه» به کارگردانی خیرا... تقیانی پور، با فروش بالغ بر ۱۷۵ میلیارد تومان در گیشه سینما و بیش از ۲/۳ میلیارد تومان در شهرهای فاقد سینما، به پرفروش‌ترین فیلم اکران سیار تبدیل شده است. این اثر که نخستین فیلم تقیانی‌پور به تهیه‌کنندگی سعید پروینی است، در روزهای اخیر رکورد فروش در اکران سیار را شکسته و بیش از این، فیلم «موقعیت مهدی» این عنوان را در اختیار داشت. موضوع فیلم قلب رقه همان طور که از

قلب رقه؛ پرفروش‌ترین فیلم اکران سیار

نسرین بختیاری
آگروه فرهنگ و هنر

جشنواره سی‌وششم کودکان ونوجوانان به پایان رسیده، جشنواره‌ای که به قول فیلمسازان وظایفش در چهارچوب سازمانی و برگزاری جشنواره تعریف شده و دروظایف آن خبری از حمایت فیلم‌های کودک ساخته شده در مرحله اکران نیست. قبلاهم در گزارش‌های متعدد به این پرداختیم که این سینما می‌تواند پولساز و فرصت‌آفرین باشد و خانواده و بچه‌ها را به سالن‌ها برای تماشای فیلم بکشاند؛ اما با توجه به آنچه امروز در زمینه اکران فیلم‌های کودک ونوجوان شاهد آن هستیم؛ به‌نظر نمی‌رسد توجهی به این ظرفیت شده باشد. قبلا یادآوری کردیم که کلیدواژه کودک ونوجوان به همراه خود دنیایی معناهای متفاوت را به همراه دارد؛ کودکان ونوجوانان امروز به‌دلیل وجود انواع واقسام رسانه‌های مختلف و همچنین دسترسی بهتر به امکانات تربیتی و آموزشی آگاه‌تر و مطلع‌تر از نسل قبل خود هستند؛ کودک ونوجوانی که با افزایش هوش و استعداد نسبت به نسل قبل، همیشه یک‌قدم جلوتر از بزرگ‌ترهای خود حرکت می‌کند. طبعاً این شکل از اجتماعی شدن در تمام ابعاد زندگی کودکان ونوجوانان به‌خصوص در انتخاب رسانه‌های دیداری و شنیداری و برقراری ارتباط رودررو و مجازی با بزرگ‌ترها و هم‌سن‌وسالان‌شان نقش تعیین‌کننده‌ای دارد. حالا با تمام این تفسیراگر برای کودکان وکودکان ونوجوانان امروز بخواهیم فیلمی بسازیم که از آن استقبال کنند، نیاز به دیدگاهی تخصصی داریم که تمام جنبه‌های زندگی کودکان اعم از آموزش، چگونگی کار در فضای مجازی و انتخاب رسانه را پوشش دهد. همین جاست که فیلمساز نیاز به کفشی آهنی دارد تا علاوه بر ساختن فیلمی جذاب برای کودکان ونوجوانان، نظر مسئولان و متولیان را که برای ساخت فیلم کودک، بودجه در اختیارشان قرار می‌دهد، جلب کند. در گزارش پیش‌رو، در صحبت با جمعی از فیلمسازان کودک ونوجوان که در جشنواره سی‌وششم فیلم‌های کودکان ونوجوانان نیز حضور داشتند، بخشی از مشکلات فیلم‌های این طیف را بررسی می‌کنیم که در ادامه از نظر می‌گذرانیم.

فیلمسازی کودک ونوجوان سخت است

مرتضی آتش‌رمزم، کارگردان و فیلمساز که هم سال گذشته و هم امسال در جشنواره فیلم کودک ونوجوان حاضر بود، درباره مشکلات و موانع فیلمسازی برای کودکان ونوجوانان به جام جم گفت: انجام کار فرهنگی و فیلمسازی در زمینه کودک بسیار سخت و تخصصی است. بنابراین نه فقط ما فیلمسازان، بلکه نهادهای دولتی و بخش خصوصی به همان اندازه‌ای که به شاخه‌های دیگر کار اهمیت می‌دهند باید به این موضوع هم توجه نشان بدهند و برای آن بودجه تعیین کنند. این فیلمساز با اشاره به اهمیت سرمایه‌گذاری در فیلم کودک ونوجوان گفت: بودجه، امکانات و ظرفیت حتی در اکران بسیار کم و ضعیف است و ممکن است بسیاری از همکارانم شانس خود را در زمینه فیلم کودک امتحان کنند، اما بعد می‌گویند دیگر نمی‌توانیم در این سینما کار کنیم، چون نه دنیا و نه آخرت دارد.

کار برای این نسل باهوش را دست کم نگیریم

این فیلمساز با یادآوری این‌که نباید کار برای بچه‌ها ونوجوانان امروز را دست‌کم بگیریم، عنوان کرد: بعضی کار برای بچه‌ها و خودشان که نسل باهوشی هم هستند را دست‌کم می‌گیرند. این کلاف خیلی پیچیده است و اگر می‌خواهیم چرخه فیلم کودک بچرخد، باید به شکل همزمان چرخه اکران، تولید و حمایت مالی با هم درست شود و اگر روی غلطک بیفتد، یک فیلم تبدیل به دو فیلم و بیشتر می‌شود. آتش‌رمزم درباره چرایی فیلمسازی دوباره‌اش برای کودکان توضیح داد؛ به این دلیل امسال دوباره فیلم کودک ساختم که پارسال با فیلم قبلی‌ام، موفق شدم. اگر دوبار کار کنم، بازخورد خوب بگیرم و اکران خوب نداشته باشم، ناامید می‌شوم و دیگری به سمت فیلمسازی کودک نمی‌روم؛ چون ضرر مکرر توجیه ندارد.

بچه‌های امروز منتقدان خلاق و بی‌رحمی هستند

آرش معیریان که پروانه زرین بهترین کارگردانی را برای فیلم «بامبولک» از جشنواره فیلم کودک ونوجوان دریافت کرد، با اشاره به تفاوت کودک ونوجوان نسل قبل و امروز به خبرنگار جام جم گفت: کودک ونوجوان عصر حاضر به شدت باهوش،

نامش پیداست، بر اتفاقات چند سال اخیر سوریه متمرکز شده و درباره محور مقاومت و رویدادهای منحصر به فردی است که در این عرصه اتفاق می‌افتد. قلب رقه داستان رضا، یک ایرانی است که به دل داعش نفوذ می‌کند و در قالب یک اکشن-جاسوسی عاشقانه، روایتگر التهابات شهر رقه در سوریه، پایتخت داعش، است. این فیلم با بازیگرانی چون شهرام حقیقت دوست، شادی مختاری، عبدالرضا نصاری، فرهاد قائمیان، هدایت هاشمی، محمدرضا

سینمایی به نام کودکان به کام بزرگسالان

معضلات تکرار شونده سینمای کودک ونوجوان دو دهه اخیر را بررسی کرده‌ایم

بودجه خوب برای فیلم‌های کودک

اوباییان این‌که مورد بعدی مربوط به دست‌کم گرفتن فیلم کودک است، خاطرنشان کرد: به محض این‌که می‌خواهید فیلم کودک بسازید؛ همه اعم از سرمایه‌گذار، تهیه‌کننده، بازیگر و فیلمبردار می‌گویند چرا این قدر سخت می‌گیرید، فیلم کودک است؛ گفتیم اگر از بعضی صحنه‌ها بگذرم اما روی پرده کوچک‌ترین ایراد دیده شود، کودک مرا مسئول می‌داند. کودکان ونوجوانان خیلی بهتر از ما فیلم‌ها را می‌بینند و دقت و حوصله ما یابد خیلی بیشتر از زمانی باشد که فیلم معمولی می‌سازیم. بنابراین، دست‌کم گرفتن سینمای کودک در بخش تولید از جمله دیگر مشکلاتی است که شامل هزینه تولید و تأمین بودجه تا صرف حوصله و زمان برای فیلمبرداری می‌شود.

اکران فیلم کودک، چشم اسفندیار سینماست

معیریان با اشاره این‌که موضوع اکران، پاشنه آشیل سینماست؛ تشریح کرد: به سینماگران حق می‌دهم که نگران اکران سینمای کودک و نوجوان باشند، چون به جز تعداد کمی فیلم مثل کلاه قرمزی، شهرموش‌ها، پاتال و پرندة کوچک خوشبختی که به درستی در زمینه کودک کار شده‌اند و آدم‌های متخصص و کاردان آنها را کار کرده بودند، الان به دلیل سطحی‌نگری

و دست‌کم گرفتن سینمای کودک و نوجوان، تعدادی فیلم ساخته می‌شود که خود فیلمسازان اعتقادی به آن ندارند و مثل حالت فیلمسازی کارمندی است. این فیلم‌ها در سینما و در ذهن کودکان و نوجوانان هم نمی‌ماند و مشخص است که در اکران هم جواب نمی‌دهد. کارگردان بامبولک افزود: فیلم‌های ساخته شده با مشارکت فارابی جزو فیلم‌هایی نبوده که دست کم گرفته شده است. همین الان فیلم انیمیشن بیعی در سینما در حال اکران است که در هر روز یک میلیارد فروخته و این قابل ستایش است. این نشان می‌دهد پایه‌گذاری و ریل‌گذاری فیلم‌ها در سینما درست بود و خوب هم جواب داده است. متعقدم اگر فیلم‌های سینمای کودک به درستی کارشناسی شده و با حسن نیت و دلسوزی ساخته شود، در گیشه هم جواب می‌دهد.

رها شده در اکران

او با بیان این‌که نباید مسأله تبلیغات برای فیلم‌های کودکان و نوجوانان را فراموش کنیم، گفت: تبلیغات برای فیلم کودک در حوزه اکران به شدت مؤثر و حساس است. اگر حساسیتی برای اکران در سینمای غیر کودک داریم، این حساسیت برای تبلیغات از رنگ پوستر تا نوع طراحی شخصیت‌ها و از تیتر و آئونسکی که برای فیلم‌های کودک و نوجوان می‌سازیم، بیشتر است و اگر در مرحله تبلیغات، کودک فیلم را پس‌بزند، به معنای پس زدن کل خانواده و خالصی شدن سینماست.

برش

کلاف سردرگم سینمای کودک

در کشور ما کودکان ونوجوانان با وجود این‌که طیف باهوش و آگاه جامعه و نسل آینده هستند، دست‌کم گرفته می‌شوند و به نظر می‌رسد بعضی فیلمسازان به جهت این‌که سود در تولید است، تمام تلاش‌شان را برای دریافت بودجه می‌کنند. اما ما حاصل این تلاش در اکثر مواقع تبدیل به فیلمی می‌شود به نام کودکان. به کام بزرگسالان؛ چرا که فیلمساز قصد داشته در فیلم خود همه طیف‌ها اعم از بزرگسالان و کودکان را راضی کند و علاوه بر این حرف خودش را هم بزند که نتیجه آن فیلم کودک نیست؛ شتر گاو بلنگی می‌شود که از هر دری سخنی می‌گوید.

خصوصی‌سازی با بازدهی کم و افت کیفیت

افشین سنگ چاپ، بازیگر تلویزیون و سینما که در جشنواره فیلم‌های کودکان و نوجوانان سال جاری در دو فیلم «آرزوی اسب چوبی» به کارگردانی کمال مقدم و «هرچی تو بگی» به کارگردانی مرتضی آتش‌رمزم حضور داشت، با اشاره به برداشت نادرست نسبت به خصوصی‌سازی عرصه سینما به‌ویژه سینمای کودک و نوجوان تصریح کرد: در دوره ما دولت همه کاره بود و بودجه اختصاص می‌داد و بعدها خصوصی‌سازی به وجود آمد؛ اما معنای خصوصی‌سازی در کشورمان وارونه شد و به بازدهی کم و سرعت فراوان با کیفیت کم تبدیل شد. در صورتی که دنیا اگر به سمت خصوصی‌سازی رفت، کیفیت افزایش یافت و این تبدیل به یک سبک برای پیدا کردن استعدادها شد. نسل من بدون منفعت و به راحتی وارد می‌شد. اما الان استعدادیابی سخت‌تر شده چون معنای خصوصی‌سازی به اشتباه به کار گرفته می‌شود.

هنر در سطح مسئولان جدی گرفته نمی‌شود

این بازیگر سینما و تلویزیون با بیان این‌که متأسفانه در سطح مسئولان کشور چندان درباره هنر صحبت نمی‌شود و هنر در درجات پایین‌تر توجه قرار گرفته، گفت: با توجه به اهمیت قاتل نشدن برای هنر، توجه به کودکان در انتهای جدول قرار می‌گیرد. شاید به همین دلیل که اکران فیلم کودک با مشکل مواجه شده است.

از خودتخریبی دست برداریم

سنگ چاپ با یادآوری این‌که به‌شدت با خودتخریبی مشکل دارم، گفت: به نظرم با نسبت دادن لفاظی نظیر کودک‌زیلا به نسل جدید، آنها را تخریب می‌کنیم، اما آنها باهوش شدند و از ما جلو زدند و بدون دلیل کاری را انجام نمی‌دهند؛ بنابراین فیلمسازی هم برای این نسل مطالبه‌گر خیلی سخت است و به همین دلیل کمتر به سمتش می‌روند.

کودک ونوجوان: سردرگم بین سنت و مدرنیته

بازیگر سریال خاطره‌انگیز «چاق و لاغر» با اشاره به مشکلات آموزش کودکان ونوجوانان در کشورمان عنوان کرد: آموزش و پرورش ما به‌روز نشده و با همین قصه‌شی به جوانان خود می‌گوئیم که به روز باشید. از طرفی برخاسته از یک جامعه سنتی هستیم و بچه‌ها دچار نوعی سردرگمی بین سنت و مدرنیته شده‌اند و فیلمسازان هم جرأت نمی‌کنند در این حوزه پای بگذارند. خود ما هم وقتی با آقای آتش‌رمزم کار می‌کردیم، می‌ترسیدیم و می‌گفتیم چه چیزی می‌توانیم به بچه‌هایی که با دنیادر ارتباطند، بگوییم.

کار برای کودک؛ مثل شمشیر دولبه

امیرحسین کشمیری برنده پروانه زرین بهترین فیلم کوتاه کودکان غزه نیز درباره چالش‌های کار برای کودکان ونوجوانان گفت: به‌عنوان عضو کوچکی از سینمای کوتاه و کودک فکر می‌کنم کار کردن در این عرصه شمشیر دولبه است و اگر کار خوبی باشد، همه مردم آن را دوست دارند و آن را می‌پسندند. از طرف دیگر مشکلاتی دارد و آن این‌که بازیگران کودک خیلی کم هستند و علاوه بر این به جز جشنواره فیلم کودک، به فیلم‌های کودک در جشنواره‌های دیگر کمتر بهای می‌دهند. او با بیان این‌که نیاز به تولید حرفه‌ای‌تری در حوزه کودک ونوجوان داریم، ادامه داد: بعضی کارها در جشنواره کودک وجود داشت که به نظر می‌رسد به تولید حرفه‌ای‌تری نیاز دارند. در حال حاضر هم وقتی می‌خواهیم به کارهای خوب کودک اشاره کنیم، بیشتر به کارهای گذشته رجوع می‌کنیم یا فیلمی مثل «دزد عروسک‌ها» را مثال می‌زنیم.

کار برای بزرگسالان با همکاری کودکان!

این فیلمساز در حوزه کودک ونوجوان با اشاره به میزان کم تولیدات در این حوزه گفت: به نظر می‌رسد تولیدات در حوزه کودکان با تولید نمی‌شود یا بسیار کم است و اکثر این کارها هم مربوط به حوزه کودکان نمی‌شود، بلکه مربوط به بزرگسالانی است که چند نفر کودک را هم در آن دخیل کرده‌اند. به نظرم بنیاد فارابی یاکسانی که بانی این بودجه‌ها و سرمایه‌گذاری در زمینه فیلم کودک هستند، باید فیلمسازان کوتاهی که به کار خود مسلط هستند را حمایت و به آنها بگویند که در این بازه زمانی فقط کار کودک انجام دهید. بسیاری از فیلم‌های کودک امسال یا بودجه کمی داشتند یا تولیدات‌شان پایین بود و آنهایی که بودجه دریافت کرده بودند، از لحاظ کارگردانی سطح کیفی مناسبی نداشتند و به آن درجه خوب نرسیده بودند.

کارگاه

اولین دوره آموزشی کارگردان شهیر ترک در تهران

اولین دوره مستر کلاس شکوه سینما، ۲۹ و ۳۰ مهرماه برگزار می‌شود. این مستر کلاس دوروزه با حضور چهار مدرس و به صورت حضوری برگزار می‌شود. در این دوره نوری بیلگه جیلان کارگردان شهیر سینمای ترکیه، پرویز شهبازی نویسنده و کارگردان صاحب‌نام ایرانی، سلیم اوجی کارگردان سینمای مستقل ترکیه و پارسا پیروزفر بازیگر سینما به‌عنوان مدرس حضور دارند. در این دوره سینمایی در روز اول سلیم اوجی سینمای مستقل ترکیه را معرفی می‌کند، سپس پرویز شهبازی درباره فضا سازی در سینما سخن خواهد گفت و پس از آن فیلمی از سلیم اوجی پخش می‌شود. در روز دوم پارسا پیروزفر تجربیات سینمایی خود را در قالب ورود بازیگر به دنیای نقش ارائه خواهد کرد؛ آن‌گاه نوری بیلگه جیلان درباره خاستگاه، ویژگی‌ها و مؤلفه‌های سینمای خود صحبت می‌کند و به پرسش‌ها نیز پاسخ می‌دهد. پس از آن یادبودی صمیمی برای عباس کیارستمی، فیلمساز فقید ایرانی برگزار خواهد شد و نوری بیلگه جیلان، محمد بیلماز و چند سینماگر ایرانی در این مراسم صحبت خواهند کرد. پایان پخش این رویداد پخش یکی از فیلم‌های نوری بیلگه جیلان خواهد بود.

رویداد

بلیت فروشی جشنواره فیلم کوتاه آغاز شد

سامانه فروش بلیت آثار چهل‌ویکمین جشنواره بین‌المللی فیلم کوتاه تهران از سه شنبه ۲۴مهر برای عموم مخاطبان فعال شده است و همه سینما دوستان با مراجعه به سامانه بلیت‌فروشی جشنواره امکان خریداری بلیت‌های این رویداد را دارند. همزمان با فعال شدن سامانه برای عموم مخاطبان، تمامی مدعوبین صاحب کارت در گروه‌های مختلف که از روز پنجشنبه به براساس گروه‌بندی مجزا امکان رزرو بلیت را داشتند، از امروز می‌توانند بدون محدودیت، اقدام به رزرو بلیت برای سانس‌های مدنظر خود کنند. تمامی بلیت‌های رزرو شده از سوی همه مخاطبان جشنواره، نهایت تا ۲۰ دقیقه قبل از شروع سانس، می‌بایست از طریق دستگاه‌های ارائه بلیت مستقر در محل جشنواره، چاپ شده و نسخه کاغذی آن حین ورود به سالن داده شود. چهل‌ویکمین جشنواره فیلم کوتاه تهران، علاوه‌بر بخش ملی اعم از فیلم‌های داستانی، مستند، پویانمایی و تجربی، نمایش ۱۰۷ فیلم کوتاه شاخص شامل آثار تحسین‌شده در جشنواره‌های معتبر بین‌المللی را هم در دستور کار خود دارد. لازم به ذکر است این رویداد سینمایی به دبیری مهدی آذریندار ۲۷ مهر تا ۱۴ آبان ۱۴۰۳ در پردیس سینمایی ملت برگزار می‌شود.

آغاز همکاری فرهنگی ایران و روسیه

قرارداد نخستین تولید مشترک سینمای ایران و روسیه با امضای سید صابر امامی و گئورگی ژیتکوف نهایی شد. این پروژه با نام «الماس قلب ایرانی» به کارگردانی سعید کشاورز است. در این فیلم، علاوه بر سرمایه‌گذاری مشترک، عوامل از هر دو کشور انتخاب خواهند شد. فیلم در ژانر کمدی خانوادگی تولید می‌شود و سرمایه‌گذاری آن به عهده مؤسسه فرهنگی هنری اندیشه شوید آوینی ایران و کمپانی کلیوا فیلم روسیه است. این همکاری گام مهمی در تقویت روابط فرهنگی دو کشور به شمار می‌آید.

